

Gmina Grodzisko Dolne

SZLAK ROWEROWY NIEBIESKI

Grodzisko Dolne - Laszczyny - Zmysłówka - Opaleniska - Podlesie - Grodzisko Dolne

Oznakowany o długości ok. 25,5 km szlak rowerowy niebieski biegnie przez malownicze tereny gminy, ścieżkami i duktami leśnymi. Przemierzając szlak można podziwiać m.in. piękną przyrodę Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, polodowcowe ukształtowanie terenu, do którego zalicza się zalew „Czyste”, Wały Chmielnickiego czy wąwozy w Grodzisku Dolnym. Historię tego terenu upamiętniają symbole wydarzeń z okresu II wojny takie jak: „Dziurówka”, w której działała drukarnia Armii Krajowej, wydająca pismo „Odwet”, krzyż pod Księżą Górą – upamiętniający mszę odprawioną przed akcją bojową oddziału AK, jak również ważne daty z naszej historii - Krzyż Grunwaldu – upamiętniający rocznicę bitwy pod Grunwaldem w 1410 r. Znaki naszej wiary chrześcijańskiej symbolizują liczne kapliczki i krzyże przydrożne w tym wspaniałe i jedyne w swoim rodzaju stacje Drogi Krzyżowej w zmysłowskim lesie, za kapliczką Św. Antoniego.

Zapraszamy na spotkanie z przyrodą i historią „ziemi grodziskiej” na szlaku rowerowym.

Gmina Grodzisko Dolne leży w południowo-wschodniej części powiatu leżajskiego. Zajmuje powierzchnię około 7840 ha i liczy ponad 8 tys. mieszkańców. Obejmuje wsie: Grodzisko Dolne, Grodzisko Górne, Wólka Grodziska, Podlesie, Opaleniska, Zmysłówka, Laszczyny, Chodaczów i Grodzisko Nowe.

W przeszłości Grodzisko Dolne, Grodzisko Górne i Wólka Grodziska stanowiły scalony zespół osadniczy, zwany Wielkim Grodziskiem obejmujący teren po obu stronach płynącej przez gminę rzeki Leszczynki. Charakteryzują się urozmaiconą rzeźbą terenu bogatą w wydmy piaskowe, wzgórza, stawy polodowcowe „oczka”, lasy i pola orne.

Gmina ma bogatą historię. Wykopiska archeologiczne prowadzone na tym terenie potwierdzają, że najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z okresu późnego paleolitu. Za dzieje i wydarzenia w okresie II wojny światowej została odznaczona Krzyżem Grunwaldu II klasy. W Gminie Grodzisko Dolne pielęgnowane są od pokoleń zwyczaje i tradycje lokalne, do których zalicza się: tradycja straży grobowych, tradycje kulinarne np. szyszka grodziska i zoibak grodziski wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych.

Zapraszamy na wypoczynek nad zalewem „Czyste”, a miłośników historii i przyrody zachęcamy na rowerową wędrowkę po naszej gminie.

Szlak rowerowy niebieski w Gminie Grodzisko Dolne

Przebieg szlaku: Grodzisko Dolne – Laszczyny - Zmysłówka – Opaleniska – Podlesie – Grodzisko Dolne

Nawierzchnia: szlak przebiega po drogach o zróżnicowanej nawierzchni, drogi i ścieżki leśne, szutrowe i asfaltowe. Zalecana jazda rowerem crossowym lub trekkingowym.

Stopień trudności trasy: średnia, lokalnie podjazdy i zjazdy wymagające skupienia, uwagi i zachowania ostrożności.

Całkowita długość szlaku: 25,5 km.

Czas jazdy dla turysty rowerowego z rodziną: ok. 4 godziny

Czas jazdy dla turysty indywidualnego: 3 godziny

Kolor szlaku: niebieski.

Charakterystyczne i ważne miejsca na szlaku rowerowym:

1. Wiata turystyczna nad zalewem Czyste - punkt, gdzie rozpoczyna się i kończy szlak rowerowy niebieski, który prowadzi przez najważniejsze miejsca pamięci i historii ziemi grodziskiej.

2. Krzyż „Z Chrystusem i Maryją w Trzecie Tysiąclecie” - został wybudowany z okazji upamiętnienia wejścia chrześcijaństwa w Trzecie Tysiąclecie

lecie istnienia. Znajduje się na skrzyżowaniu dróg powiatowych w Laszczynach. Krzyż poświęcono 27 czerwca 2003r. Fundatorami byli Jan i Genowefa Mściszowie. Plac pod Krzyżem ofiarowała Dec Maria. Krzyż wykonano w Zakładzie Kowalstwa Artystycznego Pana Stanisława Stopyry. Wiata turystyczna – pierwszy przystanek na trasie rowerowej. Wiata usytuowana jest na obszarze Zmysłowskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego, który ma charakter rolniczy z płacami leśnymi, gdzie występują bory sosnowe, mieszane oraz torfowiska i łąki. Doskonałe miejsce na odpoczynek.

3. „Dziurówka” – tutaj w gajówce Józefa Dziury w okresie okupacji zbierali się żołnierze Armii Krajowej Placówki nr 5. W okresie wojny drukowano tam pismo „Czyn”. Drukarnia zastała zlikwidowana 31 października 1944 r. przez NKWD, wiele osób zesłano na Syberię. Wieś Opaleniska została spacyfikowana, nastąpiły aresztowania, a kilka osób UB aresztowało dopiero w latach 50-tych, zapadły wyroki śmierci zamienione na dożywocie. Te tragiczne wydarzenia upamiętnił żołnierz Armii Krajowej, kapitan Pan Bronisław Sigda. W dniu 30 sierpnia 1992 r. został wzniesiony Krzyż, tablica informacyjna i kamień granitowy z napisem 1939-1945 AK.

4. Kapliczka Matki Boskiej - wykonana z drewna przez Mikołaja Papina w 1820r. Wewnątrz kapliczki znajduje się gipsowa figura Matki Boskiej. Kapliczka stoi na rozstaju dróg leśnych.

5. Krzyż Partyzancki u podnóża Księżej Góry – upamiętnia mszę świętą polową odprawioną 20 maja 1944 roku w intencji oddziału AK, udającego się na akcję bojową.

6. Kapliczka św. Antoniego w Zmysłówce – pierwsza drewniana kapliczka powstała w latach 30 – tych XX wieku. W czasie okupacji pełniła rolę punktu konspiracyjnego, przy którym przekazywano pismo „Odwet”.

Pismo „Odwet” było drukowane jako pierwsze pismo konspiracyjne, które w 1943 r zmieniło nazwę na pismo „Czyn”.

7. Stacje Drogi Krzyżowej w Zmysłówce – stacje zawieszane są na drzewach przy dukcie leśnym o długości ok 200 m. Obrazy (płaskorzeźby) przedstawiają sceny Męki i Śmierci Pana Jezusa. Stacje zostały poświęcone w Częstochowie na Jasnej Górze, jako przebłaganie za grzechy aborcji 5 września 1987 roku. Osoba, która je wykonała pozostaje anonimowa.

8. Rezerwat przyrody „Zmysłówka” – fragment lasu mieszanego z udziałem modrzewia polskiego, o cechach zespołu naturalnego o pow. 2,44ha. Na terenie rezerwatu znajdują się również dwa pomnikowe dęby o wysokim znaczeniu przyrodniczym.

9. Punkt widokowy na „Turowej Górze”- rozpościera się z tego miejsca wspaniały widok w kierunku południowym na pogranicze Pradoliny Podkarpackiej i Pogórza Rzeszowskiego. W oddali na horyzoncie zobaczymy miasto Przeworsk.

10. Krzyż Grunwaldu (punkt widokowy) – historia miejsca sięga roku 1910, kiedy to został postawiony pierwszy drewniany krzyż w 500 rocznicę bitwy pod Grunwaldem. W kolejnych latach stawiano jeszcze dwa drewniane krzyże. Ostatni z nich w 1989 roku. W 2010 roku został wzniesiony czwarty, tym razem metalowy krzyż z trzema pamiątkowymi tablicami pierwsza poświęcona jest 600 – nej rocznicy bitwy pod Grunwaldem, druga upamiętniająca ofiary zbrodni katyńskiej a trzecia katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 roku, w której śmierć poniósł prezydent RP Lech Kaczyński. Obok głąz narzutowy, w którym wykuto dwa miecze i daty: 1410, 1910, 1946, 1989 oraz umieszczono tablicę miedzianą z napisem „Tylko pod krzyżem, tylko pod tym znakiem, Polska jest Polską, a Polak Polakiem” (A. Mickiewicz).

Wiata turystyczna pod krzyżem, Grunwaldu – kolejne miejsce, w którym można odpocząć i posilić się podczas pokonywania niebieskiego szlaku rowerowego

11. Kapliczka przy Żołyńskiej – Wybudowana przez Jana Różyckiego w 1935 roku na planie kwadratu, z przodu podparta dwoma kolumnami. Dach dwuspadzisty z wieżyczką w stylu barokowym. Z prawej strony przed wejściem do kapliczki postać św. Józefa z lewej Najświętszej Maryi Panny. W czasie wojny na strychu tej kapliczki ukrywali się Żydzi.

12. Pomnik „Żywią i Bronią” – znajduje się w części sołectwa miasteczko. Wzniesiony w 1958 roku w 25 rocznicę wydarzeń „grodziskich”. Stanowi miejsce corocznych obchodów Święta Niepodległości w gminie. Na miejscu w 1998 roku przed pomnikiem wzniesiono Krzyż Solidarności – metalowy w formie drzewa życia, przyozdobiony w kłosa zbóż i kosy, nawiązujący swą symboliką do życia i trwania w tradycji.

13. Pomnik Turka – w bezpośrednim sąsiedztwie pomnika żywią i bronią, obok Ośrodka Kultury w

Grodzisku Dolnym znajduje się jedyny w swoim rodzaju pomnik Nawiązujący do dawnej historii i tradycji straży grobowej. Tradycja ta jest mocno pielęgnowana i utrwalana przez mieszkańców na ziemi grodziskiej. Zwyczaj ten wywodzi się z czasów ODSIECZY WIEDEŃSKIEJ, kiedy to w wyprawie Jana III Sobieskiego brali udział miejscowi chłopci. Po powrocie z wyprawy do rodzinnych wsi przebrani byli w zdobyczne mundury tureckie. Miejscowa ludność widząc ich krzyczała „Turki idą”. Sami chłopci powracający z wyprawy udali się do kościoła i w podziękowanie za ocalenie z bitwy zaciągnęli straż przy grobie pańskim. Pomnik turka widoczny na zdjęciu odświeżono 15 kwietnia 2007r.

14. Kościół parafialny w Grodzisku Dolnym pw. Św. Barbary – historia obecnego kościoła sięga około 1720 roku, kiedy to z inicjatywy ówczesnego proboszcza ks. Sebastiana Zawadzkiego rozpoczęto jego budowę. Pierwszy drewniany kościół wybudowany około 1408 roku spalili Tatarzy w 1624 roku. W środku kościoła poza trójbocznym prezbiterium z łozami kolatorskimi zobaczyć możemy bogato zdobiony ołtarz główny wykonany w latach 1897-1900 przez miejscowego rzeźmiana Józefa Malacha oraz pięć ołtarzy bocznych. Ambona pochodzi z 1902 roku. Na ścianach znajduje się bogato zdobiona polichromia figuralna z XIX wieku. Kościół wpisany jest do rejestru zabytków.

15. Cmentarz parafialny w Grodzisku Dolnym – cmentarz jest miejscem pochówku zasłużonych postaci dla ziemi grodziskiej oraz symbolem pamięci dla wydarzeń historycznych, w których brała udział miejscowa ludność. Oprócz grobów znanych Grodziszczan i księży warto zatrzymać się przy:

- grobie prof. Franciszka Leji – wybitnego matematyka, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego i politechniki Warszawskiej, więźnia obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Nieprzemijające uznanie przyniosła mu stworzona przez niego metoda punktów i punkcji ekstremalnych, do której nawiązywali i nadal nawiązują nie tylko jego uczniowie i ich kolejni współpracownicy, ale także wielu matematyków z całego świata.
- grobie symbolicznym – kamieniu z umieszczoną na nim tablicą o treści: „Pamięć tym, którzy cierpieli i oddali życie za Ojczyznę. Wdzięczni Grodziszczanie. Grodzisko Dolne, 11 XI 1997r”, poświęconym poległym rodakom w walce o obronę ojczyzny. W rocznicę Święta Niepodległości odbywają się w tym miejscu uroczystości patriotyczne.
- grobie Sybiraków- miejscu pochówku Salomei Grzywny, żony osadnika wojskowego, która wywieziona na Sybir 10 lutego 1940r. wraz z trojgiem dzieci, spędziła tam 6 lat. Grób jest symbolem wytrwałości i walki o życie. Świętej pamięci Salomea wraz z dziećmi szczęśliwie powróciła z zesłania w rodzinne strony.
- grobie – Kwatera Żołnierzy miejsce upamiętnienia śmierci żołnierzy, którzy zginęli we wrześniu 1939r. podczas bombardowania stacji kolejowej przez Niemców.

16. Pole widokowe za cmentarzem parafialnym w Grodzisku Dolnym – stąd rozpościera się panorama na dolinę Sanu i Wisłoka. Szczególnie jesienią krajobraz wzbogacają pokryte wieloma barwami kolorowych liści lasy sieniawskie.

17. Czerwona kapliczka - wybudowana w 1848 roku. Fundatorkami kapliczki były: Katarzyna i Maria Maj. Według miejscowych opowieści, na miejscu powstania kapliczki wydarzył się cud. Procesję idącą tą trasą z Jarosławia do Grodziska, niosącą obraz NMP Częstochowskiej, powstrzymało coś na kształt niewidzialnej bramy. Uznano to za znak od Boga i wybudowano kapliczkę. Według innych przekazów, kapliczka powstała w podzięce za zniesienie pańszczyzny. Rokrocznie w maju wokół kapliczki gromadzą się wierni i odśpiewują tzw. „majówki”. Kapliczka zewnątrz jest czerwona, a wewnątrz błękitna. W środku znajduje się obraz św. Barbary.

**Kilometry
szlaku
narastająco**

PRZEBIEG SZLAKU

- 0,00** Nasza przygoda rozpoczyna się od wiaty turystycznej znajdującej się obok zalewu „Czyste”. Jedziemy w kierunku wsi Laszczyny drogą powiatową przez las. Po lewej stronie na skrzyżowaniu dróg mijamy Krzyż „Z Chrystusem i Maryją w trzecie tysiąclecie”.
- 1,40** Przejeżdżamy przez skrzyżowanie i jedziemy w kierunku Czarnej. Drogą powiatową jedziemy około 1,5 km przejeżdżając przez wieś Zmysłówka.
- 3,00** Dojeżdżamy do utwardzonej kamieniami drogi leśnej z prawej strony, skręcamy w nią i jedziemy dalej prosto.
- 3,50** Dojeżdżamy do pierwszego przystanku na trasie; wiaty turystycznej na terenie Zmysłowskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego. Po chwili odpoczynku wybieramy drogę leśną skręcającą lekko w prawo i jedziemy nią ok 2 km przez las, podziwiając walory przyrodnicze okolicy.
- 5,00** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg leśnych i jedziemy w lewo, dalej drogą leśną w kierunku jednej z największych historycznie atrakcji Grodziska Dolnego - „Dziurówki”.
- 5,10** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg leśnych i jedziemy prosto.
- 5,70** Jedziemy dalej prostą drogą leśną i dojeżdżamy do skrzyżowania dróg leśnych. Za skrzyżowaniem po lewej stronie żółty drewniany krzyż. Skręcając w lewo i jadąc ok 200m dojeżdżamy do pomnika upamiętniającego walkę żołnierzy AK z okupantem niemieckim. Obok pomnika dół gdzie była leśniczówka i drukarnia, która wydawała gazetkę „Odwet” w czasie okupacji. A po wyzwoleniu „Czyn”. Drukarnia i leśniczówka została zlikwidowana przez NKWD dnia 31.10.1944 r. Wracamy do szlaku głównego i dalej jedziemy zgodnie z oznaczeniami.
- 6,50** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg. Skręcamy w lewo w drogę asfaltową. Na wprost jest krzyż. Zaczynają się zabudowania w Opaleniskach.
- 7,20** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg. Jedziemy w lewo. Jedziemy prosto drogą przez las. Znak malowane na drzewach.
- 7,60** Jedziemy prosto mijając skrzyżowanie dróg leśnych.
- 9,10** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg leśnych. Po prawej stronie drogi mamy kapliczkę. Skręcamy w prawo na rozjeździe dróg za kapliczką.

- 9,70** Jedziemy droga leśną i dojeżdżamy do skrzyżowania dróg. Dalej jedziemy prosto zgodnie z wskazaniem oznakowania.
- 10,30** Dojeżdżamy do drugiego skrzyżowania dróg leśnych. Szlak prowadzi dalej prosto. Jeżeli skręcimy w lewo i przejedziemy obok szlabanu i dalej prosto ok 600m dojedziemy do Księżej Góry. Wracamy tą samą trasą do szlaku głównego i dalej jedziemy prosto.
- 11,90** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg leśnych. Po lewej stronie kapliczka św. Antoniego. Jeżeli skręcimy w lewo po przejechaniu ok. 1200m dojedziemy do drogi krzyżowej. My szlakiem rowerowym skręcimy w prawo, przejeżdżamy obok szlabanu i dalej jedziemy leśną drogą zgodnie z wskazaniem znaków. Jedziemy około 1,5 km i dojeżdżamy do asfaltowej drogi powiatowej w Zmysłówce.
- 13,60** Skręcimy w prawo na drogę asfaltową i jedziemy zgodnie z oznaczeniem szlaku.
- 13,90** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg. Jedziemy w lewo i zaraz za zakrętem w prawo. Jedziemy wąską drogą asfaltową.
- 14,80** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg i jedziemy w lewo.
- 15,60** Kończy się droga polana utwardzona i zaczyna się droga asfaltowa.
- 15,80** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg i skręcimy w lewo. Zaczynają się zabudowania. Jedziemy drogą główną asfaltową.
- 17,50** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg powiatowych. W lewo do Żołyni, a my jedziemy w prawo w stronę Grodziska Dolnego.
- 18,70** Jedziemy prosto i dojeżdżamy do Krzyża Grunwaldzkiego po lewej stronie drogi. Stąd piękne widoki na okolicę.
- 19,20** Jedziemy dalej prosto drogą, po lewej stronie drogi kapliczka. Znaki malowane na drzewach.
- 19,70** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg powiatowych. W lewo do Leżajska, a my jedziemy w prawo. Jedziemy dalej prosto w stronę kościoła.
- 20,00** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg przed kościołem i jedziemy w lewo. Po lewej stronie drogi kapliczka. Jedziemy dalej prosto, po lewej stronie cmentarz.
- 20,40** Za cmentarzem kończy się asfalt i zaczyna droga gruntowa pod górę. Jedziemy prosto drogą polną. Po obu stronach drogi pola uprawne.
- 21,30** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg polnych. Jedziemy cały czas główną drogą. Droga skręca lekko w lewo. Jedziemy ok 1 km drogą polną krętą na wzniesienie, stąd podziwiamy piękne widoki na Sieniawę, Przeworsk oraz Dolinę Sanu i Wisłoka. Jedziemy drogą polną przez las z góry, ostrożnie droga wąska.
- 22,50** Dalej las się kończy i widać z daleka szkołę. Dojeżdżamy do drogi powiatowej. Przed nami szkoła. Skręcimy w lewo.
- 23,10** Dojeżdżamy do skrzyżowania dróg. Po lewej stronie drogi sklepy i Urząd Gminy.
- 25,50** Jedziemy dalej na wprost i dojeżdżamy do Zalewu Czyste, gdzie kończymy naszą wycieczkę rowerową.